

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

15 יולי 2015

המבקש

MUSABAL ABDALLA

דרכון סודני מס' A636361

המשיבה

טלרן אחזקות ונקיון (2000) בע"מ

לפני: הנשיא יגאל פליטמן, סגנית הנשיא ורדה וירט ליבנה, השופטת רונית רוזנפלד
נציג ציבור(עובדים) מר איתן כרמון נציג ציבור (מעסיקים) מר מיכה ינון

ב"כ המבקש: עו"ד תמיר שטיינבוץ'

ב"כ המשיבה: עו"ד ארצי בן יעקב

פסק דין

השופטת רונית רוזנפלד

1. המבקש, נתין זר, אזרח סודן, השוהה בישראל כמבקש מקלט מדיני, הועסק על ידי המשיבה, שהיא חברת אחזקה וניקיון המספקת שירותים לבתי מלון ולעסקים במשך תקופה בת 9 חודשים, מחודש יוני 2012 ועד לסוף חודש פברואר 2013. בתום תקופת העסקתו נקלט המבקש לעבודה ישירות בבית המלון בו עבד. המבקש הגיש תביעתו כנגד המשיבה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב, בה עתר לקבלת זכויות סוציאליות שלא שולמו לו במהלך תקופת עבודתו בחלקן או במלואן. בית הדין האזורי קיבל את תביעת המערער בחלקה ופסק לו סכומים שונים בגין גמול עבודה בשעות נוספות, פדיון ימי חופשה ודמי חגים. תביעת המערער לתשלום תוספת משפחה, הפרשי שכר, החזר הוצאות נסיעה בשבת ובחג ופיצויי הלנת שכר נדחתה. כמו כן נקבע כי אין הוא זכאי לקבלת "גמול פנסיה". בקשר לרכיב זה שבתביעה קבע בית הדין כי אין לחייב מעסיקים להפריש עבור עובדיהם- מבקשי המקלט המדיני, סכומים המיועדים לחסכון פנסיוני, כל עוד לא יצאה החלטה שכזו תחת ידי המחוקק ומחוקק המשנה. עם זאת, לאור הסכמת המשיבה לשלם למבקש סך של 736 ש"ח פיצוי בגין היעדר הפרשות לפנסיה, נפסק כי עליה לעמוד בהתחייבותה ולשלם למבקש

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

את הסכום האמור (השופטת אריאלה גילצר כץ; ד"מ 13-06-4577). בקשת רשות הערעור של המבקש, מושא החלטה זו, סבה על דחיית תביעותיו להפרשי שכר, החזר הוצאות נסיעה בשבת ובחג, פיצויי הלנת שכר ו"גמול פנסיה". כמו כן הוא עותר כנגד שיעור ההוצאות הנמוך שפסק בית הדין האזורי לזכותו.

2. בהחלטת בית הדין מיום 23.6.15 התבקשה המשיבה להגיש תגובתה לבקשת רשות הערעור. כמו כן התבקשו הצדדים להודיע על עמדתם לעניין דיון בבקשת רשות הערעור על יסוד הטיעונים שבכתב, כאילו ניתנה הרשות והוגש ערעור על פי הרשות, וזאת בהתאם להוראת תקנה 82 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב-1991. המבקש הודיע כי מסכים לדיון בבקשה כאמור. המשיבה לא התייחסה לשאלה בתגובתה.

משניתנה לצדדים אפשרות להביע עמדתם בשאלת דרך הדיון בבקשה, ובהתאם לסמכות הנתונה לנו לפי הוראת התקנה כאמור, החלטנו לדון בבקשת רשות הערעור שהגיש המבקש כבערעור.

3. כפי שכבר צוין, בפסק הדין קיבל בית הדין את תביעת המבקש בחלקה, וחייב את המשיבה לשלם למבקש סך כולל של 6,193 ש"ח בגין גמול עבודה בשעות נוספות, פדיון ימי חופשה, דמי חגים ופיצוי בגין אי הפרשה לפנסיה על פי התחייבות המשיבה, בסך של 736 ש"ח. נציין כי לפי קביעת בית הדין האזורי, עליה אין מחלוקת בין הצדדים, משהמבקש עסק בעבודות ניקיון, והמשיבה מספקת שירותי ניקיון, על הצדדים חל צו ההרחבה בענף הניקיון והתחזוקה.

4. כאמור, בקשת המבקש מתמקדת בפסיקת בית הדין האזורי בעניינים אלה: הפרשי שכר, החזר הוצאות נסיעה בשבת ובחג, פיצויי הלנת שכר, וקביעות בית הדין האזורי בעניין התביעה המכונה על ידו "גמול פנסיה". נוכח קביעותיו העקרוניות של בית הדין האזורי בתביעת המבקש המתייחסת להפרשות לקרן פנסיה ולפיצוי בגין אי ביצוע ההפרשה, נברר ראשית את הבקשה ככל שהיא מתייחסת לסוגיה זו. לאחר שנפרט הכרעתנו בסוגיה, נדון ביתר העניינים שבבקשה.

הפרשות לפנסיה ופיצוי בגין אי ביצוע ההפרשות

5. **בתביעתו** טען המבקש כי המשיבה לא ביטחה אותו בביטוח פנסיוני כמתחייב מצו ההרחבה החל עליו ומכוח הדין, ועל כן ביקש להורות למשיבה להעביר רטרואקטיבית

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

לקרן הפנסיה סך של 2,322.17 ש"ח, מחושב לפי 6% מכלל שכרו במשך כל תקופת העבודה. לחלופין ביקש לחייב את המשיבה בתשלום הסכום האמור כ"פיצוי בגין אבדן גמול פנסיה" בשל הפרת הוראות צו ההרחבה על ידי המשיבה. בכתב ההגנה הכחישה המשיבה את טענות המבקש כפי שנטענו בכתב התביעה, והודיעה כי "שילמה לתובע סך של 736 ש"ח עפ"י שכר של 12,271 ש"ח * 6% לאחר 6 חודשי עבודה". יצוין כי המבקש לא ציין בתביעתו לאיזו קרן פנסיה הוא מבקש כי יועברו הפרשות המעסיקה בעדו.

פסק הדין

6. בפסק הדין ציין בית הדין האזורי, כי ממסמכים רבים שהובאו לפניו בתיקים שונים, בהם אחד הצדדים היה מבקש מקלט, עלה כי חברות הביטוח מסרבות לבטח את מבקשי המקלט בביטוח פנסיוני. בואו להכריע בבקשה אם חרף סירובן של חברות הביטוח יש לחייב את המעסיק להפריש לפנסיה עבור העובד מבקש המקלט, ביקש בית הדין ללמוד מאופן הסדרת הביטוח הפנסיוני של העובדים הזרים בישראל. לפי קביעת בית הדין, בשנים האחרונות חל שינוי בעמדתן של חברות הביטוח, וכיום ישנן חברות ביטוח המסכימות לפתוח קרנות להפקדת כספי גמל ופיצויים לעובדים זרים השוהים בארץ ומחזיקים ברישיון, אם כי ייתכן שתתעורר בעיה אם אותם עובדים יבקשו לשחרר כספים שהופקדו עבורם עם סיום עבודתם. בית הדין ציין כי בשנת 2008, עוד בטרם הבשילה הסכמת חברות הביטוח, הונחו המעסיקים על ידי משרד התמ"ת לשמור את הסכומים האמורים להיות מופרשים על ידם בחשבון נפרד הנושא ריבית והצמדה. אלא שחרף הדמיון הרב בין העובדים הזרים לבין מבקשי המקלט, ואף שחוק עובדים זרים חל גם על מבקשי מקלט, הנחייה דומה לא ניתנה על ידי משרד התמ"ת בקשר למבקשי המקלט. בית הדין ציין כי בנסיבות אלה נשאלת השאלה האם ראוי הדבר שבית הדין יחייב את מעסיקהם של מבקשי המקלט בחיסכון עצמאי, מקום שהמחוקק ומחוקק המשנה שתקו בעניין, ושעה "ששתיקתם צורמת יותר" על רקע ההסדר כפי שנקבע לעובדים זרים, לגביהם ניתנה הנחיה פשוטה וברורה למעסיקים להפריש לחיסכון באופן עצמאי. עוד הפנה בית הדין אל הוראת השעה (תשע"ג-2013) לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) תשי"ד-1954 המגבילה את מבקשי המקלט בהוצאת רכוש מישראל בעת עזיבתם את הארץ, מעבר לסכום הקבוע בחוק.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

7. בית הדין הוסיף והזכיר בפסק דינו הזכיר את פסיקתו של בית דין זה בעניין י.ב. שיא **משאבים** (ברע 51823-10-14 – י.ב. שיא משאבים בע"מ ואח' – Hitam Abaker ואח' (26.2.2015), להלן: **עניין י.ב. שיא**) בו נדונה הסוגיה, לדעת בית הדין האזורי, "אגב אורחא". בית הדין האזורי ציין בפסק דינו כי בפסק הדין בעניין י.ב. שיא אישר בית דין זה את החלטת בית הדין האזורי כפי שניתנה באותו עניין למתן פיצוי בגין אי הפרשה לפנסיה, אלא שלפי הבנתו "הסוגיה לא נדונה לגופו של עניין". בקשר לכך הפנה בית הדין לסוגיה מרכזית אחרת שעמדה לדיון באותו פסק דין. לסיכום קבע בית הדין האזורי כי "אין לחייב את המעסיקים במשק להפריש עבור עובדיהם מבקשי המקלט סכומים המיועדים לכאורה לחיסכון פנסיוני, כל עוד לא יצאה החלטה שכזו תחת ידי המחוקק ומחוקק המשנה". עוד קבע בית הדין כי "אין זה מתפקידו של בית הדין להיכנס בנעלי המחוקק ולקבוע קביעות בשאלה זו". בית הדין היה סבור כי על המדינה ליצור מנגנון שיבטיח כי העובד יוכל למשוך את הכספים באופן שיענה על מטרת העל של ההסדר הפנסיוני יהא קצבתי או מהוון. עם זאת ציין בית הדין כי המשיבה הסכימה לשלם למבקש סך של 736 ש"ח "בגין פנסיה", ולכן "עליה לעמוד בהתחייבותה זו".

הבקשה למתן רשות ערעור

8. המבקש טוען כי טעה בית הדין האזורי בקביעתו כי הוא "אינו זכאי להפרשות לגמול פנסיה נוכח מעמדו כמבקש מקלט". כמו כן סבור המבקש כי "טעתה ערכאה קמא עת פסקה לזכות המבקש סך של 736 ש"ח בלבד ברכיב זה, וזאת לו משום הודאת המשיבה". אין המבקש מפרט מדוע לדעתו טעה בית הדין האזורי, בין בקביעה העקרונית, ובין בשיעור הסכום.

9. בתגובתה הקצרה לבקשה ציינה המשיבה כי שילמה למבקש תגמולים בסך של 736 ש"ח בהתאם לאמור בפסק הדין, מחושב "לפי 6% לאחר שישה חודשי עבודה".

דיון והכרעה

10. אין חולק כי על הצדדים חל צו הרחבה, מכוחו מחויבת המשיבה שהיא המעסיקה, בהפרשות לפנסיה בגין עובדיה. בנסיבות המקרה שלפנינו, ועל פי קביעתו של בית הדין האזורי עליה אין חולק, צו ההרחבה החל הוא צו ההרחבה החל על העובדים והמעסיקים בענף הניקיון. על כך יש להוסיף, על פי התשתית העובדתית כפי שבית הדין הציב בפסיקתו, ועליה אין לפנינו ערעור, כי בפועל, לא קיימת בידי המשיבה

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

המעסיקה האפשרות המעשית לביצוע ההפרשה לפנסיה על פי הקבוע בצו ההרחבה. זאת, בהעדר קרן פנסיה אליה ניתן לבצע הפרשות בגין המבקש, שהוא אזרח סודני, המבקש מקלט במדינת ישראל. במצב דברים דומה, ובהתייחס לטענות דומות שהעלו לפנינו הצדדים בעניינים אחרים, כבר פסקנו בעבר, כי כל עוד לא מתאפשר למעסיק לבצע את חובתו ולהפריש בגין עובדו את ההפרשות כנדרש לקרן הפנסיה, זכאי העובד לפיצוי בגין אי ביצוע ההפרשה לפנסיה, וזאת בשיעור ההפרשה כפי שהיה על המעסיק להפריש (ראו עניין י.ב.שיא, וכן ראו ע"ע 137/08 מטין אילינדז – פרידמן חכשורי חברה להנדסה ולבניין (22.8.10), והפסיקה המוזכרת שם, להלן: עניין מטין אילינדז). פסיקתנו כפי שנקבעה באותם מקרים לגופם של דברים, יפה גם לכאן, ועל כן זכאי המבקש לקבל סעד בתביעה החלופית לפיצוי בגין אי הפרשה לפנסיה, כפי שתבע בבית הדין האזורי, והוא פיצוי כספי בגובה ההפרשות לפנסיה שהמעסיקה נמנעה מלהפריש. ונבהיר.

11. משנזקקנו לסוגיה זו ממש בפסק הדין בעניין י.ב.שיא, אן לנו אלא להביא מדברינו שם, לכאן, בלשונם:

"בפסיקת בית הדין האזורי שחייב את החברה בתשלום פיצוי בגין אי הפרשות לפנסיה לא מצאנו טעות המצדיקה מתן רשות ערעור. צדק בית הדין האזורי בהסתמכו לעניין זה על ההלכה כפי שנקבעה בפרשת מטין אילינדז, שם נדון עניינם של עובדים זרים בתחום הבניה, שלא ניתן היה להפריש משכרם לקרן חיסכון, נוכח אי הקמתה של קרן אליה ניתן היה להפריש את הכספים (ע"ע 137/08 מטין אילינדז – פרידמן חכשורי חברה להנדסה ולבניין [פורסם בבנו] (22.8.10), להלן: פרשת אילינדז). כמו בפרשת אילינדז כך גם לעניין היעדר האפשרות להפריש לפנסיה משכרם של הנתינים הזרים מבקשי המקלט, יפים ליישום בשינויים המחויבים הדברים הבאים:

'באשר לביצוע החיוב נכונה בעניינו, בשינויים המחויבים, ההלכה כפי שנקבעה זה מכבר בבית דין זה לפיה, כאשר המעסיק לא הפריש בגין עובדו לקרן פנסיה, וכל עוד לא ניתן ללכת בדרך המלך ולבצע את ההפרשה, הכלל הוא כי לעובד מוקנית הזכות לפיצוי כספי בגין אי ההפרשות. נקבע כי אם לא הוכח סכום אחר, כי אז יעמוד הפיצוי שהעובד יהיה זכאי לו על גובה ההפרשות שלא הועברו [דב"ע שן/3-66 שקריאת נאצר-צבי רחמים פד"ע כב' 13, ע"ע 562/06 דר' גד פרימן - מדינת ישראל, (14.10.07)]. זהו הכלל הנכון בעניינו גם למקרה שבו לא בוצעו הפרשות על פי הוראות ההסכם הקיבוצי בענף הבניין לקרן חיסכון, נוכח אי הקמתה של הקרן' (שם, בפסקה 62).

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

הנה כי כן, מאותם הטעמים עליהם עמד בית דין זה בהרחבה בפרשת אילינדז, ובשינויים המחויבים, זכאים המשיבים לפיצוי בשווי הפרשות שהחברה לא הפרישה בגינם לפנסיית חובה על פי הוראות צו ההרחבה (ראו על כך גם בס"ע AMLESET 23997-02-12 – י.ב. שיא ואח' (15.9.13); הערעור שהגישה החברה נמחק בהסכמת הצדדים)..."

הנה כי כן, בעניין י.ב. שיא בו דובר בעובד מבקש מקלט מדיני, מצאנו כי נכונה ההלכה הפסוקה משכבר הימים, כפי שהוחלה בעניין מטין אילינדז גם על עובדים זרים בענף הבניין, ועל פיה, כאשר המעסיק לא הפריש בגין עובדו לקרן פנסיה, וכל עוד לא ניתן ללכת בדרך המלך ולבצע את ההפרשה, הכלל הוא כי לעובד מוקנית הזכות לפיצוי כספי בגין אי ההפרשות, וכי כל עוד לא הוכח סכום אחר, כי אז יעמוד הפיצוי שהעובד יהיה זכאי לו על גובה ההפרשות שלא הועברו.

12. למעלה מן הנדרש נוסיף עוד ונפנה לפסיקתנו בעניין מטין אילינדז שם הבהרנו כי "אין לאפשר למעסיק "לזכות" ממצב הדברים בו לא התאפשרה הקמתה של הקרן, ולא על העובד הזר לשאת בתוצאות אי הקמתה. יפה לעניין זה לטעמנו דוקטרינת "הביצוע בקירוב", שלפיה "זכאי נפגע מהפרת חוזה, במקרים בהם הביצוע הפך בלתי אפשרי לתחליף הקרוב ככל האפשר למה שהובטח לו בחוזה"(גבריאלה שלו, דיני חוזים- החלק הכללי, דין הוצאה לאור בע"מ, תשס"ה- 2005, בעמ' 125). כך גם נקבע בעניין דומה מפי חברי השופט רבינוביץ, במקרה שבו לא עלה בידי המעסיק לבטח את עובדו בביטוח אובדן אי כושר, כי גם לו היינו מגיעים למסקנה כי ביטוח המערער בביטוח אובדן אי כושר לא היה אפשרי, הרי שמכוח דוקטרינת הביצוע בקירוב זכאי היה המערער לתחליף הקרוב ככל האפשר למה שהובטח לו בחוזה [עע 299/03 חנן גרין – מילאון (26.12.05)]]."

הוספנו עוד שם ועמדנו על כך "שאת דוקטרינת הביצוע בקירוב ניתן לראות גם כחלק מעקרון תום הלב" החולש על מערכת יחסי העבודה, ומשלא הוקמה באותו עניין קרן החיסכון אליה ניתן היה להפריש משכר העובדים "לא על העובדים לשאת בתוצאות אי הקמתה של הקרן". יפים הדברים בשינויים המחויבים גם לענייננו כאן. בהעדר אפשרות לבצע את ההפרשה לפנסיה בגין המשיב נוכח מעמדו כפליט מבקש מקלט, אין בית הדין בא בנעליו של המחוקק או מחוקק המשנה, ובית הדין גם לא יורה על מתן סעד שאינו בר ביצוע. נכונה למקרה זה ההלכה הפסוקה לפיה על המעסיק לפצות את העובד בגובה ההפרשות שהיה עליו להפריש לו ניתן היה הדבר. חיוב המעסיק במקרה זה מתיישב עם דוקטרינת הביצוע בקירוב, שלפיה, במקרים בהם הביצוע

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

בלתי אפשרי יש להורות על תחליף הקרוב ככל האפשר למה שנמנע מן הצד הנפגע, והוא עולה בקנה אחד עם עקרון תום הלב החולש על יחסי העבודה.

13. לסיכום דברינו עד כאן אנו קובעים, כי בהיותו של המבקש פליט מבקש מקלט, וכל עוד לא ניתן למלא אחר החובה להפריש בגינו לקרן פנסיה כמתחייב מהוראות צו ההרחבה החלות על הצדדים, זכאי המבקש לפיצוי בגובה ההפרשות שנמנעו ממנו. אשר על כן, הערעור בחלק זה שלו מתקבל.

14. כאמור, המבקש תבע ברכיב זה סך של 2322.17 ש"ח. המשיבה מצידה הודיעה כי שלמה למבקש סך של 736 ש"ח פיצוי בגין אי הפרשה לפנסיה. המשיבה הבהירה כי הסכום חושב על פי 6% משכרו של המבקש בתקופת העסקתו שהיא מעבר ל- 6 חודשים. בבקשתו טוען המבקש כנגד שיעור הסכום כפי שהמשיבה הסכימה לשלם לו. משעניין שיעור הסכום שהמבקש זכאי לו לא התברר לגופו בבית הדין האזורי, אין מנוס בלתי אם להחזיר את העניין לבית הדין האזורי על מנת שידון בטענות הצדדים לעניין זה ויכריע בהן. על פני הדברים דומה שהמחלוקת בין הצדדים לעניין סכום הפיצוי, אליה יהיה על בית הדין האזורי לתת דעתו, נעוצה בשאלה בדבר תקופת הזכאות להפרשות לפנסיה, על פי המקור הנורמטיבי עליו נסמכת התביעה.

עניינים נוספים שבבקשה

15. כאמור, המבקש טוען כנגד פסיקת בית הדין האזורי שדחה תביעתו להפרישי שכר, החזר הוצאות נסיעה בשבת ובחג, ופיצויי הלנת שכר. כמו כן הוא מלין על שיעור ההוצאות הנמוך שנפסק לזכותו. נעמוד להלן על גדר המחלוקת בבית הדין האזורי בנושאים השונים, ועל פסיקת בית הדין בקשר אליהם. לאחר מכן נציג את טענות הצדדים בבקשה ולבסוף נפרט את הכרעתנו בעניינים שבמחלוקת.

הפרשי שכר

16. בתביעתו להפרשי שכר שלא שולמו לו, אותה כינה "שכר יסוד", טען המבקש בבית הדין האזורי כי "הנתבעת הפחיתה מדי משמרת משעות עבודת התובע למעלה משעת עבודה הגם שהורשה להפסקה בת מחצית השעה ולכל היותר להפסקה בת שעה אחת". על כן תבע תשלום שכרו בגין 162 שעות עבודה שלטענתו לא שולמו לו, שלא כדין, ובסך כולל של 3,687.12 ש"ח. בסיכומיו טען להפחתת שכרו מדי משמרת "למעלה משעת עבודה" הגם שהורשה לדבריו לצאת לכל היותר להפסקה בת חצי שעה בלבד. המשיבה שהכחישה בכתב ההגנה באופן סתמי את טענת המבקש, טענה

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

בסיכומיה לעניין זה כי המבקש קיבל שעת הפסקה ביום ובכך יש "לשמוט הקרקע מטענה חסרת בסיס זו".

בית הדין האזורי דחה בפסק דינו את תביעת המבקש להפרישי שכר וקבע כי המבקש נטל הפסקה של שעה בכל יום מימי עבודתו, וכי תלושי השכר של המבקש משקפים נאמנה את שעות עבודתו בפועל.

החזר הוצאות נסיעה

17. בתביעתו להחזר הוצאות נסיעה בשבת ובחג טען המבקש בבית הדין האזורי כי הוצאות הנסיעה ששולמו לו היו בעלות כרטיס חופשי חודשי, ואין בהן כדי לכסות הוצאותיו כאמור בימי שבת וחג. את תביעתו בחלק זה שלה העמיד על סך של 775.2 ש"ח. המשיבה טענה בכתב ההגנה כי "בימים שלא סיפקה לתובע הסעה קיבל דמי נסיעות כמפורט בתלושי השכר". בסיכומיה בבית הדין האזורי טענה המשיבה כי המבקש קיבל החזר הוצאות נסיעה כפי שבא לידי ביטוי באופן סדיר בתלושי השכר שלו, כי לא הציג קבלות על נסיעות בשבת וכי גרסאותיו לעניין הנסיעות לא היו אמינות.

18. בפסק הדין קבע בית הדין כי המבקש לא הוכיח את תביעתו, וכי לא ניתן לקבוע כל ממצא עובדתי על סמך עדותו ונוכח ריבוי גרסאותיו. בית הדין ציין כי מתלושי השכר של המבקש עולה כי שולמו למבקש דמי נסיעות וכי הוא לא הגיש כל קבלה המוכיחה הוצאות נוספות שהיו לו בגין נסיעות בימי שבת וחג. משכך, דחה בית הדין את התביעה ברכיב זה.

פיצויי הלנת שכר

19. המבקש טען כי משכורתו שולמה לו מדי חודש ב-10 לכל חודש, ועל כך ביסס את תביעתו לפיצויי הלנת שכר. בית הדין קבע בפסק הדין כי המבקש לא הוכיח טענתו בדבר מועד תשלום השכר, ועל כן דחה את התביעה בחלק זה שלה.

הוצאות משפט

20. כאמור, בית הדין פסק למבקש סך של 6,193 ש"ח. על כך הוסיף ופסק שכר טרחת עו"ד בסך של 500 ש"ח והוצאות משפט בסך 100 ש"ח, וזאת "בשים לב לעובדה כי הנתבעת שלחה המחאה לתובע בגין חלק מרכיבי התביעה".

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

הבקשה למתן רשות ערעור

21. בבקשתו טוען המבקש כי "כמפורט בכתבי הטענות וכפי שעולה מדוחות הנוכחות, המשיבה הפחיתה מדי משמרת משכר המבקש למעלה משעת עבודה הגם שהורשה לצאת לכל היותר להפסקה בת חצי שעה בלבד". לטענתו, מן הראיות עלה חד משמעית כי מעולם לא נטל הפסקות של שעה מעבודתו ולא היה מקום להפחית משכרו למעלה משעת עבודה מדי יום. המבקש טוען כי המשיבה לא הוכיחה ולא הביאה כל ראיה לכך שלא הפחיתה משכרו סכומים כנטען.
- בעניין החזר הנסיעות טוען המבקש כי אין מחלוקת שעבד בימי שבת ובחגים וכי מקום מגוריו אילץ אותו לנסוע לעבודה בכלי תחבורה. המבקש טוען כי המשיבה שילמה לו החזר נסיעות בערך כרטיס "חופשי חודשי" בלבד על אף שבימים אלה התחבורה הציבורית אינה פעילה.
- לעניין פיצויי הלנת שכר המבקש חוזר על טענתו כי שכרו שולם לו מדי חודש ביום העשירי לחודש וטוען כי לא היה מקום להסתפק בהכחשתה הכללית של המשיבה, אשר לא הציגה כל ראיה או אסמכתא לביצוע התשלום במועד, על אף שטענה בחקירה כי יש בידה הראיות לכך ששילמה למבקש במועד מוקדם יותר.
- לבסוף טוען המבקש כי סכום ההוצאות שנפסק לטובתו הוא נמוך ביותר ואינו משקף את הוצאותיו בפועל. כמו כן טוען המבקש כי טעה בית הדין בקובעו כי בפסיקת הסכומים הנמוכים הוא מתחשב בכך שהמשיבה שלחה למבקש המחאה בגין חלק מרכיבי התביעה. לטענת המבקש, מדובר בהמחאה שהמבקש אינו יכול לפדות מאחר שחשבון הבנק שלו נסגר נוכח שהייתו במתקן "חולות". המבקש טוען כי ביקש לא אחת כי ההמחאה תירשם לפקודת בא כוחו, אך המשיבה סירבה לעשות כן.
22. המשיבה לא מצאה לנכון להגיב על הטענות שבבקשה בחלק זה שלה, וזאת למעט האמירה כי בטענות המערער אין ולא כלום.

דיון והכרעה

ההפחתה בשכר

23. המבקש טען בכתב התביעה כמו גם בסיכומיו בבית הדין האזורי, כי המשיבה הפחיתה משכרו מדי משמרת "מעל שעת עבודה". כך, על אף שלדבריו שהה בהפסקה בת מחצית השעה בלבד. לחיזוק טענתו בדבר ההפחתה משכרו כנטען צירף לכתב התביעה דוחות נוכחות לחודשים דצמבר 2012 וינואר 2013. כמו כן צירף תלושי שכר

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

לכל חודשי עבודתו. בית הדין האזורי קבע כי המבקש שהה בהפסקה במשך שעה, וכי תלושי השכר משקפים את שעות עבודתו. משכך, דחה את התביעה. משקבע בית הדין כי המבקש שהה בהפסקה במשך שעה, בקביעה עובדתית זו אין להתערב, וממילא ככל שהמבקש טוען כנגד קביעה זו, דין טענתו להידחות. כמו כן, עיון בדוחות הנוכחות שהגיש המערער לחודשים האמורים ובתלושי השכר מעלה כי אמנם, מספר שעות העבודה בגינן קיבל המבקש תשלום עולה בקנה אחד עם סיכום השעות בדוחות הנוכחות בטור שכותרתו "סה"כ לשכר" (להלן: **טור שעות לשכר**). אלא שבדוחות הנוכחות נמצא גם טור שכותרתו "סה"כ נוכחות" (להלן: **טור שעות נוכחות**). עיון בשני הטורים מעלה כי מספר השעות המצוין בטור שעות הנוכחות גבוה מזה המצוין בטור השעות לשכר. בדו"ח חודש דצמבר 2012, הפער בין טור שעות הנוכחות, לטור שעות לשכר, עולה לעיתים על שעת עבודה אחת למשמרת, אותה ניתן ליחס להפסקה. משני הדוחות שבתיק אף עולה "עיוגול" מסוים של שעות הנוכחות, על דרך של "תיקון" שעת כניסה ויציאה, שאינו ברור דיו.

24. הפחתה זו ב"שעות לשכר" בחלק מימי העבודה (ימים אחדים) כפי שעולה מדוח הנוכחות החודשי של חודש דצמבר 2012, לעומת "שעות הנוכחות", ובשיעור העולה על שעת עבודה ליום עבודה, לא התבררה בבית הדין האזורי. זאת משעה שבית הדין דחה את התביעה בקביעתו כי משך ההפסקה של המבקש עמד על שעה אחת. משכך, דין הערעור בחלק זה שלו להתקבל ולו בחלקו, ובהתייחס לתשלום שכר בחסר שמעבר לשעה אחת של נוכחות שלא שולם בעדה. ונבהיר- בכתב התביעה תבע המערער סך של 3,687.12 ש"ח בגין הפחתות בשכרו במשך כל תקופת העבודה. להפחתת שכר בשיעור זה שחושבה בהתייחס לכל תקופת העבודה לא הוצגה כל אסמכתא. אף שבמהלך הדיון ניתנו בידי המבקש דוחות נוכחות לכל תקופת העבודה, המבקש לא הגישם לבית הדין האזורי, כך שבתיק נותרו אך הדוחות לחודשים דצמבר 2012 וינואר 2013. מן הדוחות שהוגשו לא עולה הפחתה קבועה וסדירה בהתייחס לכל משמרת, באופן שניתן ליחס הפחתות דומות לכל תקופת העבודה. ויתרה מכך, מתוך שני הדוחות שצורפו, רק מדו"ח חודש דצמבר 2012 עולה הפחתה שהיא בשיעור של מעבר לשעה אחת של עבודה במשמרת, וזאת בהתייחס אך לימים ספורים. אשר על כן, דין הערעור להתקבל ככל שהוא מתייחס להפחתות משכרו של המבקש לחודש דצמבר 2012. ככל שהערעור מתייחס להפחתות בשכר ליתר חודשי העבודה, הערעור נדחה, באשר המערער לא הוכיח תביעתו בהתייחס לחודשים הללו.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

25. אשר למספר השעות שנוכו משכרו של המבקש לחודש דצמבר 2012 - בסיכומיו בבית הדין האזורי הציג המבקש תחשיב לפיו המשיבה ניכתה משכרו בחודש זה 33.79 שעות, שהן מעבר לחצי שעה של הפסקה בכל משמרת (להלן: **סך השעות הנתבע בגין חודש דצמבר**). למעט הטענה כי המשיב ניצל הפסקה בת שעה ולא כפי שצוין בתחשיב, לא התייחסה המשיבה לפרטים שבו, לרבות הנתונים המתמטיים להפחתה בשכר מעבר לשעת עבודה במשמרת. לפיכך, אנו מקבלים את תחשיב המבקש, למעט לעניין משך ההפסקה. משנקבע כי המבקש ניצל שעת הפסקה בכל יום, ומשעל פי דו"ח הנוכחות עבד המבקש בחודש זה 24 ימים, רשאית הייתה המשיבה שלא לשלם לו שכר בגין 24 שעות בהן שהה בהפסקה. בסך השעות הנתבע בגין חודש דצמבר כבר הובאו בחשבון 12 שעות הפסקה, ועל כן יש להפחית מהן עוד 12 שעות הפסקה. תוצאת הדברים היא כי משעות הנוכחות של המבקש בעבודה בחודש דצמבר נוכו ללא כל הסבר 21.79 שעות. אשר על כן נקבע בזאת כי על המשיבה לשלם למבקש בגין השעות הללו סך של 503.78 ש"ח, וזאת על פי החישוב: 21.79 (שעות) * 23.12 (ערך שעה כנקוב בתלוש השכר). סכום זה ישולם למבקש בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.1.2013 ועד ליום התשלום המלא בפועל.

החזר הוצאות נסיעה בגין עבודה בשבתות וחגים

26. אין חולק כי המבקש עבד בחלק מן השבתות והחגים במהלך תקופת עבודתו. כמו כן אין חולק כי המבקש התגורר במרחק שהצריך נסיעה למקום עבודתו וממנה, וכי בתלושי השכר שקיבל מצוין תשלום עבור נסיעות. בית הדין האזורי דחה את תביעת המבקש מן הטעם שהוא קיבל תשלום במחיר של כרטיס נסיעה חופשי חודשי, כמו גם מן הטעם שלא הביא קבלות, ולא היה עקבי בגרסתו אודות שיעור הוצאות הנסיעה שהוציא מכיסו כדי להגיע לעבודה וממנה בשבתות ובחגים. אנו סבורים שטעה בית הדין בדחותו את התביעה מן הטעמים כאמור. עיון בתלושי השכר של המבקש מעלה כי הסכומים המצוינים בהם כהחזר הוצאות נסיעה הם סכומים משתנים. אף לא ידוע מה היה בשעתו מחירו של כרטיס נסיעות חופשי חודשי, שהוא כרטיס נסיעות מוזל לימי חול. המשיבה טענה בבית הדין האזורי כי כשהמבקש לא הוסע לעבודה, היא שילמה את הוצאות הנסיעה שהיו לו, כנקוב בתלושי השכר. טענה זו היא מסוג טענת "פרעתי" ועל המשיבה הנטל להוכיחה. למעט אמירה בעלמא, לא הציגה המשיבה גרסה קוהרנטית וברורה מטעמה, לא כל שכן לא הובאו ראיות מטעמה, בין לעניין הסעת המבקש ובין לעניין שיעור הסכומים המצויינים בתלושי השכר כהחזר הוצאות

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

נסיעה. מנגד, אף גרסת המבקש התבררה כבלתי מדויקת באשר הסכומים המצוינים בתלושי השכר כהחזר נסיעות אינם קבועים, ולא הוברר מהו מחירו של כרטיס נסיעה מוזל בתחבורה ציבורי כפי שהיה בשעתו. אשר על כן, משממילא מוחזר עניינו של המבקש לבית הדין האזורי לבירור שאלת שיעור הפיצוי בגין אי הפרשות לפנסיה, אנו מורים כי בית הדין האזורי ישוב ויזקק לתביעת המבקש להחזר הוצאות נסיעה בשבתות וחגים. בית הדין יתן דעתו לכך כי על המעסיקה מוטלת החובה להוכיח כי מילאה חובתה כלפי המבקש לממן נסיעותיו לעבודה וממנה בשבתות וחגים, וזאת עד לשיעור המקסימלי כנקוב בצו ההרחבה לעניין השתתפות המעסיק בהחזר הוצאות נסיעה. בקשר לכך יודגש כי כרטיס נסיעה מוזל בתחבורה הציבורית בימי חול, מעצם טיבו אינו "מכסה" הוצאות נסיעה בשבת ובחג.

27. בטענות המבקש כנגד פסק דינו של בית הדין האזורי שנמנע מלפסוק לו פיצויי הלנת שכר עקב תשלום שכרו ב-10 לכל חודש, מן הטעם שלא הוכיח טענתו בדבר מועד התשלום לא מצאנו מקום להתערב. המבקש לא הוכיח טענתו לעניין מועד תשלום השכר, ובדין נדחתה תביעתו בחלק זה שלה. אשר להוצאות כפי שפסק בית הדין האזורי- מקובל עלינו כי סכום ההוצאות כפי שנפסק נמוך באופן חריג. בקביעת שיעור ההוצאות בערעור נביא עניין זה בחשבון.

28. סיכומם של דברים

א. הערעור נדחה ככל שהוא מתייחס לדחיית התביעה לפיצויי הלנת שכר.
 ב. הערעור מתקבל לעניין פסיקת בית הדין האזורי בדבר פיצוי בגין אי הפרשות לפנסיה. התיק מוחזר לבית הדין האזורי על מנת שיקבע את שיעור סכום הפיצוי כמפורט בסעיף 14 לעיל.
 ג. הערעור מתקבל חלקית לעניין התביעה להפרשי שכר. המשיבה תשלם למבקש סך של 503.78 ש"ח, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.1.13 ועד ליום התשלום בפועל.
 ד. הערעור מתקבל חלקית לעניין התביעה להחזר הוצאות נסיעה בשבת בחג. תביעת המבקש בחלק זה שלה תוחזר לבירור בבית הדין האזורי כאמור בסעיף 26 לעיל.

המשיבה שאף לא טרחה להגיב עניינית לטענות שבבקשה תשלם למערער הוצאות שכ"ט עו"ד בסך של 4,000 ש"ח. בקביעת שיעור סכום ההוצאות הבאנו בחשבון גם

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36959-06-15

את סכום ההוצאות הנמוך כפי שנפסק לזכות המבקש בפסק דינו של בית הדין האזורי. סכום זה ישולם למערער בתוך 30 ימים מהיום שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד ליום התשלום בפועל.

ניתן היום, כ"ח תמוז תשע"ה (15 יולי 2015) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

רונית רוזנפלד,
שופטת

ורדה וירט-ליבנה,
סגנית נשיא

יגאל פליטמן,
נשיא, אב"ד

מר מיכה ינון,
נציג ציבור (מעסיקים)

מר איתן כרמון,
נציג ציבור (עובדים)